

Ar. 40.

Brasiou,

21. Maiu

1855.

GAZETA

TRANSILVANIA.

Gazeta este de doi ori, adica: Miercuri si Sambata.
Pretul o data pe saptamana, adica: Mercuriu. Pretiu-
oru este pe unu anu 10 f. m. e.; pe diumetate
anu 5 f. in intru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe unu Sem. si pe ann
intregu 14 f. m. e. Se primumera la tot pou
imperatesci, cum si la toti cunoscutii nostri DD. cor
espondinti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m

Serenitatea Sa Principele gubernatoriu Carolu de Schwarzenberg porni in dilele acestea la Viena.

Maria Sa c. r. apostolica a binevoitu pe fostulu pena acum vicepresedinte alu directiunei financiale ardelene, grafu de Beldi, alu denumi de presedinte alu aceiasi.

Maria Sa c. r. apostolica prin otarirea din 11. Decembre a. tr. a binevoitu a da crucea de cavaleru a ordinului Franciscu Iosifu Dragomanului c. r. agentie si a consulatului generalu din Iassii, locoten-
tului Alexandru Szavulu.

Monarchia Austriaca.

Din Lunca Aradana, 24. Aprilie 1855.

Onorata Redactiune!

Me incercaiu odata — paremise in anulu 1852 — ami descoperi sentimentele mele inaintea publicului nostru, — sentimente, care fora egoismu le potu pune in o classa cu cele care suntu de mii de ori rechiamate de Gazeta Transilvaniei in pepturile fiiloru natiunei noastre; dar' indesiertu facui acea ca articolulu meu nu se puse in Gazeta. Indesiertu mi amu batutu capulu a gaci caus'a positiva, ci remaseiu cu rezultatulu „aut=aut“, adica séu devenindu articolulu meu preda manipuliunei relatiunei rele de posta, ce tocma in tempulu acela era in mare moda — neci au ajunsu la loculul competente, — seu — ce mi spuse pessimistulu meu veru din Giula — fú in totu lucru, ca adica — articolulu meu fiindu de natura criticu si in specie atacatu fiindu totu prin acela o persóna — in viétia politica mai inalta, si pentru aceea ne voindu Gazeta a se compromita inainte acelei séu a mai multoru asemenea persóne pentru mine, se puse . . . ad acta.

Din este duoe possibilitati suntu inclinatu a crede cea prim'a, cugetandu, cumca onorata Redactiune — in intellessulu promiteri jurnalistiche ce facú totudeauna publicului, si pornindu din esperinti'a de pone acuma, e cu multu mai libera decatu se 'i fie genante orice critica, pentru ca aceea e indreptata contra unui omu altumintrelea cu influentia; si nu credu se dica onorata Redactiune vediendu atare articulu „... aut bene aut nihil“ ci tocma din contra; de si va fi cumva pre alta cale convinsa despre lucrulu contrariu*) va considera, ca unu jurnalulu e deschisu nedependinte si are cale totu prin acela a se apera ori si cine.

Acuma amu sedinti'a in comitatulu Aradului, si amu ocaziune a cunosce ómeni si circumstarile natiunei nóstre in estu comitatu, dar' nu potu dice ca mergu lucrurile bine cum se cade si aici — din motivulu, ca scólele in comunele g. n. u. romane din comitatulu Aradu, panendu la o parte starile scoleloru de pe aiurea, care suntu parte bune, parte rele, — cunoscundu scopulu scoleloru — cu pucina esceptiune, suntu — pe lung'a tóta trud'a ce se facú pe ici colea de vr'o cativa ani, atatu de schlandriane, incatu i se redica omului perulu in capu.

In unele comane suntu scólele ca cotetiele — in altele nu suntu invetiatori cum se cade, ci suntu nesce ómeni, carii nici insusi pe sine

*) Suptu responsabilitatea Dvóstre absoluta inca nu ne earta legea presei a ataca personalitati; decatu descrierile de stari rele, si proiectele bune pentru stergerea abuseru si indreptarea defecteloru si acést'a in tonu binevoitoriu si intre terminii buneii cuviintie — pena candu acele stari nu-si uitfeliu desipte prin ordinatiuni mai inalte, suntu gat'a totudeaun'a a le da publicitate. E disu in generalu. — R.

nu se cunoscú, si nici citi nu sciú bine. Asemene ómeni suntu in credintiati a conduce tinerimea romana in seclulu alu 19-le! Candu intréba omulu pe acei, carii suntu incredintiati cu grija scóleloru, si caroru le e in mana sórtea spirituala a tinerimei: pentruce nu aplica ómeni apti la altariulu civilisatiunei si pentruce suferu se se strice viea sub roderea vermiloru? audi inderetru intrebandute: dar' de unde se traiésca aceia? si cu asta esti despletitu. Vai de noi! Noi ne damu sórtea fiiloru in man'a unui caruia i pláce a trai din pung'a nóstra, si cugeta, cumca totu acela, carele e in tiundra mai negrisiora inbracatu are dreptu, sub disdincte preteste, a trai din pung'a poporului, déca si strica totu acelu populu.

In anii mai trecuti era argumentu de ajunsu — a poté fi invetiatoriu fiacine — leafa cea pucina — ca pentru leafa mica nu se aflau ómeni apti, ca acestia abili fiindu si spre alte chiamari cautau a se asedia in posturi mai resplatitorie; de vero 3 ani incóce inse lefile invetiatoresci sau multiplicatu pretutinde — si in unele locuri cu 2—3. Asia dara suntu lefi bune, numai nu suntu cine se le meriteze, si prin urmare vedemu ca nu sta argumentulu, cumca leafa mica au causatu aplicarea fiacui la posturi invetiatoresci.

Va dice cineva, ca nu suntu barbati apti carii au frecuentatu facultatea preparandiale, si totu din preparandi debue se fie dascalí, dar dómne, care tineru cu sentiri mai sublime nu sa sparie si de preparandia, candu debue se siéda in unu scaunu cu unu emeritu pecorariu, svatu, seu argatu, care vediendu ceva dela Domnulu seu, ei pare ca e cu totulu capace spre a se prepara de invetiatoriu in doi ani lunga . . . memorisarea uneloru studii!?

Unu essemplu viu potu arató: in tómn'a trecuta ei plesni argatului meu a avé passione a sedé in catedra dascalésca, si si facú pasuri: merse la Aradu la unu professoru preparandiale spre a se rogare pentru primirea in preparandia, si ce resultatú?! Argatulu meu carele ca maimuti'a invetia a citi cu potcóve, si totu cu acelea a negri papirulu — fú primitu in preparandia, inse ei stricara totu planulu aceia, ca ne avendu de unde se traiésca, si, spre invingerea acestei pedici — ne potendu afla la cineva servitiu, fu silitu a se re'n-tórcé, ce in interesulu lui ne placú, cae ca invetiatoriu numai batjocura aru fi devenitu, din contra in interesulu meu, cae e argatu bunu. —

Aci numai aceea au lipsitu dara ca impregiurarile nu au fostu favoritorie, dar' asta era dascalu mane poimane. —

In comitatulu aradanu — cum spuseiu — suntu lefi bune, cuarstire si scóle in fórté buna stare — si este din urma se totu mai facu, — numai invetiatori buní se cuvine a ni se tramite.

Domnulu c. r. suprajude de cercu D. Georgiu Popa pe lunga esemplarea implinire a chiamarei sale, de candu e onoratu cu administrarea lucrurilor publice, acolo unde sa estinsu influenti'a oficiosá a Domniei sale, a documentatu unu zelu atatu de distinsu, catu póte servi fiacarui romanu adevératu de essemplu viu. Domnulu Popa inbunatati cu soliditatea sua innascuta starile materiale ale scóleloru si ale besericiloru pone acuma in 3 cercuri administrative in restimpu de 3 ani, asia incatu in comunitatile respective e pusu unu fundamentu bunu pentru base la interesele poporului pe unu timpu fórté lungu; si si Domnia lui asia a cugetatu, candu urgea edificarile scóleloru si marirea lefiloru invetiatoresci, ca numai unele ca aceste intreprinderi suntu cari conditionéza viitoriulu bunu alu prunciloru, si prin urmare alu romaniloru.

Me voiú sili a representa interesele Luncei Aradane in Gazeta Transilvaniei, ca me dóre anima, vediendule cumca remanu adencite in tacere indiferinta.

D. N. . . . a.

Monarchi'a austriaca.

Конферинцеле дела Виена.

(Ърмаре.)

Документы літера А.

читіть де Принч. Горчакофф дн шедінца дн 19. Март., прин каре Рѣсія реквнѡште

дрептѣріле авѣте пѣль акѣтѣ ашеа:

Principatele Moldavia și Țeara românească.

Скѣтінцеле де каре сѡ вѣкѣрѣ ачесте провинціи ші каре ле сѣпт лорѣ асѣграте прин хатішеріфе формале, се потѣ ресѣша дн ѣртѣтореле сѣптінце:

Либертатеа релечеѡсѣ.

Гѣверніѣ неатѣрпатеѣ націоналѣ; администраціенеа фінанціалѣ ашѣсратѣ ашезѣмнтелорѣ ѣреѣ челорѣ днтокміте прин леѣі.

Депліиѣ либертате де комерчѣ; десѣінцареа векіорѣ ѣертѣрїрї ші тѣсѣре апѣсѣторе.

Алеѣереа Домніорѣ прин адѣнареа дїванелорѣ. Датермінареа трївѣтѣлі десѣптѣ одатѣ неѣтрѣ тотѣдеаѣна.

Днпѣтерїереа де а ашеза інстїтѣте де карантїнѣ ші де а ѣїне знѣ пѣтѣрѣ де мїліціе неаператѣ тревѣнчѡсѣ спре пѣстрареа лїніштеї пѣвліѣе.

Пѣзіреа дндаторїреї лѣате де кѣтрѣ тѣсѣлманї асѣпрѣшї, де а пѣ се ашеза кѣ локѣнцѣа не пѣтѣпѣтѣлѣ Молдовеї шї алѣ ѣереї ромѣнештї шї де а пѣ маї рестаѣра фортѣреѣле дн малѣлѣ стѣпнѣ алѣ Дѣпѣреї.

Ачесте скѣтїнце ворѣ кѣштїга прин о гаранціе колектївѣ ачелорѣ чїпчї пѣтерї ѣепералѣлѣ карактерѣ алѣ дрептѣлї еѣропѣлѣ пѣвліѣкѣ.

Спре скопѣ де а скоте ла кале ачестѣ ресѣлатѣ, фѣрѣ дн доїелѣ ар фї а се ворбї неѣтрѣ регѣлареа зпѡрѣ пѣпте спедїфїѣе; кѣтѣпнїндѣсе ачесте днтревѣчпнї, Регѣлѣлѣшѣпѣтѣлѣ органїкѣ, дѣпѣ кареле се адмїнїстрѣ акѣтѣ ачесте Принчїпате, ар пѣтеа фї матерїа де копѣсѣлѣдїзне.

Дн прївінцѣа ачѣста еѣ дн мїнѣтѣлѣ ачѣста т'аш пѣтеа тѣрѣдїні ла дѡѣ обсерѣвѣдїзнї:

1. Ачелѣ регѣламентѣ а фостѣ ресѣлатѣлѣ зпѡрѣ копѣсѣлѣтѣдїзнї серїѡсе*), днтрѣ каре дорїнцѣле, пѣрерїле шї пѣѣанїа локалѣ а воїерїлорѣ ачелорѣ ѣерї с'аш лѣатѣ дн кѣвїнчѡсѣ бѣгаре де самѣ. Дѣкѣ есте ворба, ка дн ачелѣ регѣлѣшѣпѣтѣлѣ сѣ се факѣ скїтѣвѣрї, ка інтересе реале але ѣереї сѣ пѣ вїпѣ дн перїкѣлѣ; атѣпчї се кѣвїне ка ла ачѣстѣ ревїсіѣне сѣ пѣшїтѣлѣ кѣ о сокопїнцѣ маторѣ шї не лѣпгѣ копѣлѣкѣрареа легалѣ а срганелорѣ, каре се ворѣ алеѣе дн мїжлокѣлѣ ачелораш (ѣерї).

2. Нѣ е жндѡїелѣ, кѣ лѣкѣрареа ачѣста ва фї дн патѣра са днѣкѣркатѣ. Ачѣеа ва ѣере тїпнѣ. Пѡте фї кѣ пленїпѣтїнцїї челорѣ чїпчї пѣтерї ворѣ адѣѣе аколо пѣрерї десѣпнате. А вреа сѣ днкеї ачѣстѣ лѣкѣрѣ дн копѣферїнцѣле деакѣтѣлѣ, н'ар днсемна алѣ ѣѡва дѣкѣтѣ ал да карактерѣлѣ де лѣкѣрѣ прїнїтѣ, каре ар ешї кѣ тотѣлѣ недѣплїнїтѣ; сѣѣ а прѣлѣпчї термінѣлѣ ачѣсторѣ копѣферїнцѣ прѣсте тѣсѣрѣ шї спре паѣѣба днпалѣлѣ скопѣ кареле есте сѣ се ажѣпгѣ.

ѡре пѣ ар фї де ажѣпсѣ, а пѣстра ачесте грѣѣтѣдї неѣтрѣ о десѣватере маї тѣрѣзіе шї дн трактатѣлѣ де паче а днѣене кѣ дефїѣереа зпѡрѣ прїнчїпїї ѣеперале:

1. Сѣсѣїнереа прївілеїїлорѣ асѣграте Принчїпателорѣ прїм хатїшерїфеле каре се афлѣ дн фїїнцѣ дн прївінцѣа лїбертѣдїї де релече, а неатѣрпатѣлї гѣвернїѣ націоналѣ, а деплінеї лїбертѣдїї де комерчїѣ шчл.

2. Днвоїреа челорѣ чїпчї пѣтерї де а ста бѣне неѣтрѣ ексїсїтїнцѣа ачѣстї стѣрї а лѣкѣрѣлорѣ дн ѣепералѣлѣ інтересѣ алѣ пѣѣеї пѣвліѣе шї алѣ чївїлісѣдїзнеї.

3. Хотѣрѣре фѣкѣтѣ прїм днвоїелѣ коѣпѣлѣ, де а ѣере сѡатѣлѣ ѣереї дн прївінцѣа ѣїнереї сѣѣ а модїфїкѣреї регѣлѣшѣпѣтѣлѣ. кареле есте темелїа органїсѣдїзнеї лорѣ дн лѣзптрѣ.

4. Атѣнареа ачѣстѣї лѣкѣрѣ пѣлѣ ла о епохѣ каре се ва дефїѣе дн копѣѣелеѣере кѣ гѣвернїлѣлѣ отоманѣ.

(Ачесте сѣптѣ прїнчїпїле пѣсе де кѣтрѣ Рѣсія дн прївінцѣа челорѣ дѡѣ Принчїпате ромѣнештї. Німїкѣлѣ поѣ днтрѣжселе, кѣчї тотѣ не сѣпт кѣпѡскѣте дн історїа ѣерїлорѣ шї дн дрептѣлѣ лорѣ пѣвліѣкѣ; чї тотѣ е вїне, кѣ ачѣлеаш сѣпт реквнѡскѣте дн поѣ кѣрѣ де кѣтрѣ Рѣсія шї сѣпѣсе ла гаранціа еѣропѣлѣ).

Документы літера Б., ада осѣ

тотѣ де пленїпѣтїнцїї Рѣсіеї ла проток. дн 19. Марцїѣ.

С е р в і а.

Прерогатївеле (дрептѣрїле), де каре се вѣкѣрѣ Сербїа, сѣптѣ:

*) Дела 1825 пѣлѣ ла 1827 маї ѣптеїѣ дн маѣре сѣкрѣтѣ, апої прїм комїсіѣне формалѣ. Р.

Либертатеа релечеї.

Алеѣереа капѣлї ѣереї.

Неатѣрпареа гѣвернїреї сале дн лѣзптрѣ.

Днтрѣнареа дїстрїктелорѣ десѣпѣрїте але Сербїеї.

Лѣсареа адмїнїстрѣреї мошїлорѣ де пропїетате тѣрѣсѣкѣ дн тѣпїле Сербїеї не лѣпгѣ о десѣпѣгѣвїре копѣтїпѣзранѣ неѣтрѣ венїтѣлѣ лорѣ днпрезпѣ кѣ трївѣтѣлѣ (ѣереї).

Либертатеа комерчїлѣлї.

Копѣсїѣнеа неѣтрѣ негѣѣеторїї сѣрбї де а пѣтѣ кѣлѣгорї дн статѣрїле отомане кѣ паспортѣрїле лорѣ пропїе.

Днтемѣїереа де сїпалѣ, шкѡле шї тїпографїї, шї дн ѣртѣ:

Опрѣлѣ ка дн Сербїа сѣ пѣ се маї поѣтѣ ашеза нїчї знѣ тѣсѣлманѣ де кѣтѣ пѣмаї ачѣїа карїї се ѣїнѣ де гарпїсѡпѣ. —

Документы літера Ч.

сѣѣ контрапроїентѣлѣ рѣсѣскѣ читїтѣ де Дн. Тїтоѣ.

„1. Принчїпателе данѣїане Молдавїа, ѣѣра ромѣнѣскѣ шї Сербїа ворѣ пѣрѣѣде а фї фѣхдале ла днпалта Пѡртѣ дн пѣтереа векїлорѣ капїтѣлѣдїзнеї шї днпѣрѣтештїлорѣ хатїшерїфе, каре дефїгѣ шї дѣтермінѣ дрептѣрїле шї скѣтїнцѣле, де каре се вѣкѣрѣ днпселе. Де акѣтѣ днпнїпте пѣ ва маї ста нїчї о протекѣдїзне есклѣсївѣ асѣпра ачѣсторѣ провинції.

2. Днпалта Пѡртѣ днтрѣ депліна са потѣстате сѣзѣранѣ ва пѣстра пѣтїтелорѣ Принчїпате пѣтѣпѣтѣлѣ лорѣ, шї адмїнїстрѣдїзнеа лорѣ неатѣрпѣторѣ шї націоналѣ шї прин ѣртаре депліна лїбертате а релечеї, а леїсѣлѣдїзнеї, а комерчїлѣлї шї а корѣвїереї. Тѡге клѣсѣлеле кѣпрїнсе дн хатѣрїле днпѣрѣтештї, каре аѣ де скопѣ вїнеле ѣереї, ворѣ фї пѣстрате шї ворѣ тревѣї сѣ се десѡлте кѣ тотѣ адїнѣлѣлѣ ашѣсратѣ кѣ днпреїѣзѣрїле шї кѣ тревѣнцѣле ѣереї копѣстатѣте не кале легалѣ.

3. Днпалта Пѡртѣ копѣсїдерѣндѣ днтрѣ а са днѣелепѣѣне, кѣтѣкѣ пѣсѣѣзнеа полїтїкѣ а ачелорѣ треї Принчїпате, деспре каре есте ворба, атїнцѣ фѡрте деапрѡпѣе ѣепералеле інтересе але Еѣропѣї, се ва копѣѣелеѣе кѣ пѣтерїле копѣтрѣгѣторѣ не калеа ѣеа маї прїетїпѡсѣ, атѣтѣ асѣпра сѣсѣїнерї регѣлѣмнтелорѣ, каре дн ачесте провинції се афлѣ дн фїїнцѣ, кѣтѣ шї асѣпра скїтѣвѣрїлорѣ каре ар' фї а се фаче дн трѣпселе. Спре ачѣстѣ скопѣ днпса ва асклѣла дндатѣ гласѣрїле ѣереї шї днтрѣ знѣ хатїшерїфѣ сѣрѣѣторѣскѣ, кѣте знѣлѣ днпднпѡсѣ неѣтрѣ фїѣкаре днп ачеле треї провинції, ва депѣне тоталїтатеа сїпѣлѣдїзнїлорѣ*) прївїторѣ ла дрептѣрїле шї скѣтїнцѣле ачелорѣ Принчїпате. Днпса ва днпѣртѣшї пѣтерїлорѣ копѣтрѣгѣторѣ „акѣтѣлѣ ачѣста маї пнїпте де алѣ пѣвліѣа, еарѣ ачѣстѣа днп партеа лорѣ лѣзпдѣлѣлѣ маї ѣптеїѣ ла ѣерѣѣетаре, ворѣ прїїмї неѣтрѣ елѣ гаранціа. —

4. Пѣтереа арматѣ националѣ, каре се афлѣ дн Принчїпате спре а веїѣе неѣтрѣ сѣкѣрїтатеа днп лѣзптрѣ шї а ста бѣпѣ (garant) неѣтрѣ а фронтїерелорѣ (гранїѣелорѣ), се ва ѣїнеа дн фїїнцѣ дн інтересѣлѣ коѣпѣлѣ алѣ Днпалтеї Порѣї, алѣ Принчїпателорѣ шї алѣ Еѣропѣї. Днпѣлѣїреа еї ла касѣ де неапѣратѣ тревѣнцѣ се ва дѣтермінѣ дн копѣѣелеѣереа Сѣзѣранѣлї шї а статѣрїлорѣ днвѣчїнате шї ресѣлатѣлѣ се ва днпѣртѣшї пѣтерїлорѣ копѣтрѣгѣторѣ. Ла тотѣ днпѣтїплареа днпѣлѣїреа ачѣста пѣ тревѣе сѣ се тѣпне ашеа департе, неѣтрѣ ка сѣ девїнѣ о сарчїнѣ прѣсте тѣсѣрѣ неѣтрѣ Принчїпате.

5. Дн касѣ кѣндѣ с'арѣ еска дндоїелї деспре днѣелесѣлѣ хатїшерїфѣлї копѣстїтѣтївѣ, репрѣсѣптанцїї пѣтерїлорѣ копѣтрѣгѣторѣ ворѣ ѣерѣѣета темѣїѣлѣ шї днпсеппѣтѣтеа лорѣ. Днпселе ла днпѣтїпларе ворѣ днтрѣвїї вѣнеле лорѣ сѣрвїїѣзрї (cons offices), ворѣ пѣне кѣвѣпѣтѣлѣ вѣнѣ, фїе ла Днпалта Пѡртѣ, фїе ла аѣкторїтѣдїле локале, спре а мїжлѡчї о днѣелеѣере.

6. Дѣкѣ кѣтѣва лїнїштеа днп лѣзптрѣ а Принчїпателорѣ ар' фї атерїнцѣатѣ орї тѣрѣѣратѣ, атѣпчї пѣтерїле гаранте дѣпѣ днппортанда днппреїѣзѣрїї се ворѣ копѣѣелеѣе асѣпра ѣерѣѣелорѣ тѣсѣрї шї асѣпра рѣтѣѣтрѣѣпїлорѣ, каре ворѣ фї а се фаче сѣѣ кѣтрѣ пѣтереа сѣзѣранѣ сѣѣ кѣтрѣ гѣвернїїле локале. О днтрѣвѣнїре арматѣ днп партеа Днпалтеї Порѣї пѣ се ва фаче фѣрѣ о днвоїелѣ прѣтерѣгѣтоаре шї фѣрѣ о асѣменеа днтрѣвѣнїре дн пѣтеле Еѣропѣї.

7. Кѣрѣїле се дндаторѣзѣ, ка еле дн Принчїпате сѣ пѣ деа нїчї о протекѣдїзне де осѣвїтѣ ачелорѣ стѣрїнї, але кѣрѡрѣ інтрїѣе (menées) ар пѣтѣ девенї стїрїкѣѣѡсе сѣѣ неѣтрѣ лїнїштеа ачѣсторѣ ѣерї сѣѣ неѣтрѣ інтереселе статѣрїлорѣ вѣчїне. Днпселе се дндаторѣ тотѣодатѣ зпеле кѣтрѣ алтеле, ка днп партеа сѣдїїлорѣ пропїї сѣ пѣ сѣфѣре нїчї знѣ фѣлѣ де мапѣвре шї сѣ іа ла серїѡсѣ кѣтѣпѣнїре ачеле реклѣтѣдїзнї, каре с'ар пѣтѣ рїдїка дн ачѣстѣ прївїнцѣ де кѣтрѣ

*) Kondїїїзнї легѣторѣ.

птериле вечине, сѣѣ ши де кѣтръ азторитѣдѣе локале. Дѣн коп-
тръ дѣалта Пѣртъ ва рекомѣнда къ deadinczлѣ Прѣнчѣпателорѣ, ка
дѣиселе съ нѣ сѣфере не пѣмѣнтѣлѣ лорѣ нѣчѣ знѣ стрѣнѣ дѣн
чѣѣ сѣсѣ аѣптацѣ ши не пѣмѣнтѣнѣ съ нѣ сѣфере а лѣа парте
ла интрѣце, каре ар пѣтеа фѣ перѣкѣлѣсе пѣнтръ пропрѣа лорѣ
дѣрѣ сѣѣ пѣнтръ лѣнѣштеа статѣрлорѣ вечине.“ —

Декретъ лѣ копѣеринѣе.

1. „Прѣнчѣпателе данѣвиане Moldavia, Цѣра рѣмѣнѣскѣ ши
Servia ворѣ пѣрчѣде а фѣ фѣвдале ла дѣалта Пѣртъ дѣн пѣтереа
вѣклорѣ капѣтѣлѣцѣнѣ ши дѣмпѣртѣштѣлорѣ хатѣшерѣфе, каре де-
фѣнѣсерѣ ши детѣрмѣнасѣрѣ дѣрѣнтѣрѣлѣ ши скѣтѣнѣделѣ, де каре
се вѣкѣрѣ дѣиселе. Де акѣм дѣнапѣнте нѣ ва маѣ ста нѣчѣ о
прѣтектѣнѣне ескѣлѣсѣвѣ асѣпра ачѣсторѣ провѣнцѣи.

2. Дѣалта Пѣртъ дѣнтръ депѣна са потѣстѣте сѣзѣранѣ ва
пѣстра нѣмѣтелорѣ Ппѣте адмѣнѣстрѣцѣнѣе лорѣ пѣатѣрнатѣ ши
наѣоналѣ ши прѣн ѣрѣаре депѣна лѣбертѣте а рѣдеѣе, а лѣѣс-
лѣцѣнѣе, а комѣрчѣлѣ ши а корѣѣереѣ. Тѣтѣ клѣксѣлѣе кѣ-
прѣнсе дѣн хатѣрѣлѣ дѣмпѣртѣштѣ, каре аѣ де скопѣ оргѣ-
нѣсѣцѣнѣеа дѣн лѣнтръ а ачѣсторѣ Прѣнчѣпѣте, се потѣ дес-
волта нѣмѣа дѣнтръ знѣ спѣрѣтѣ, кареле корѣсѣнѣде ачѣсторѣ
прѣнчѣнѣи ши е атѣсѣратѣ ла трѣвѣнцѣеле дѣереѣ кѣнѣстѣтѣте де аѣнѣсѣ
(dumen). Пѣмѣнтѣлѣ нѣмѣтелорѣ Прѣнчѣпѣте нѣ пѣте сѣфере нѣчѣ
знѣ шѣкѣшорѣмѣнтѣ.

3. Дѣалта Пѣртъ кѣнѣдерѣнѣдѣ дѣнтръ а са дѣнѣделѣчѣне,
кѣмѣк пѣсѣчѣнѣеа полѣтѣкѣ а ачѣлорѣ трѣѣ Прѣнчѣпѣте, десѣре
каре есте ворѣва“, атѣнѣце фѣртѣ деапрѣне дѣепѣралѣе интересѣ
але Еѣропѣе, се ва кѣнѣделѣце кѣ пѣтерѣле кѣнтръ гѣтѣре не
калеа чѣеа маѣ прѣетѣнѣсѣ, атѣтѣ асѣпра сѣсѣцѣнерѣи лѣѣсѣлѣцѣнѣе,
каре дѣн ачѣсте провѣнцѣи се аѣлѣ дѣн фѣнѣцѣ, кѣтѣ ши асѣпра
скѣмѣѣрлорѣ каре ар фѣ а се фѣче дѣн трѣнѣселе. Сѣре ачѣстѣ
скопѣ дѣнѣса ва асѣкѣмѣта гласѣрѣлѣ дѣереѣ ши дѣнтръ знѣ хатѣшерѣфѣ
сѣрѣвѣторѣскѣ, ва депѣне тотѣлѣтѣтеа стѣнѣлѣцѣнѣлорѣ, прѣвѣтѣре
ла дѣрѣнтѣрѣлѣ ши скѣтѣнѣделѣ ачѣлорѣ Прѣнчѣпѣте. Дѣнѣса ва дѣн-
пѣртѣштѣ пѣтерѣлорѣ кѣнтръ гѣтѣре „акѣтѣлѣ ачѣста маѣ пѣнѣте де
аѣлѣ пѣвлѣка, еартъ ачѣстеа дѣн партеа лорѣ лѣнѣдѣлѣ маѣ ѣнѣтѣѣ
ла черчѣетѣре, ворѣ прѣѣмѣ пѣнтръ елѣ гаранѣѣя.

4. Пѣтереа армѣтѣ наѣоналѣ, оргѣнѣсѣтѣ спѣре ачѣлѣ скопѣ,
ка сѣкѣрѣтѣтеа дѣнлѣнтръ съ се сѣсѣдѣнѣ ши ла фѣрѣнтѣре съ се
аѣпѣре, ла касѣ де трѣвѣнѣцѣ се пѣте мѣлѣ дѣн пропѣрѣцѣнѣеа пѣ-
терѣлорѣ дѣереѣ. Кѣнѣстѣцѣнѣнѣеа знѣѣ сѣстѣме деѣенѣсѣве се ворѣ
лѣа дѣн кѣнѣдерѣнѣне дѣн интересѣлѣ комѣнѣ аѣлѣ дѣалтѣе Порѣѣе,
аѣлѣ Прѣнчѣпателорѣ ши аѣлѣ Еѣропѣе.

5. Ла касѣ кѣнѣдѣ десѣре дѣнѣелѣсѣлѣ хатѣлѣ кѣнѣстѣтѣвѣѣ
с'ар еска дѣнѣоѣелѣ, пѣтерѣле гаранѣте дѣн кѣнѣделѣѣере кѣ дѣн-
пѣалта Пѣртъ ворѣ черчѣета темѣѣлѣ ши дѣнѣсѣмпѣтѣтеа рекѣмѣ-
цѣнѣе. Еле нѣ ворѣ трѣче дѣн вѣдѣре нѣчѣ знѣ мѣжлѣкѣ спѣре а
прѣдѣче кѣнѣделѣѣереа.

6. Ла касѣ, кѣнѣдѣ лѣнѣштеа дѣн лѣнтръ а нѣмѣтелорѣ
Прѣнчѣпѣте с'ар тѣрѣвѣра, дѣн дѣнѣтѣлѣ ачѣлора“ нѣ се ва фѣче
нѣчѣ о дѣнтрѣвѣнѣре армѣтѣ, фѣрѣ ка съ нѣ фѣе сѣѣ съ нѣ се
фѣкѣ обѣнѣтѣлѣ кѣнѣделѣѣереѣ дѣнтрѣ дѣнѣлѣте пѣрѣцѣ кѣнтръ-
гѣтѣре.

7. Кѣрѣѣле се дѣнѣторѣѣѣ, ка еле дѣн Прѣнчѣпѣте съ нѣ деа
нѣчѣ о прѣтектѣнѣне деосѣбѣтѣ ачѣлорѣ стрѣнѣ, але кѣрѣрѣ ин-
трѣце (menes) ар пѣтѣ дѣвенѣ стрѣкѣчѣсе сѣѣ пѣнтръ лѣнѣштеа
ачѣсторѣ дѣереѣ сѣѣ пѣнтръ интересѣле статѣрлорѣ вечине. Дѣнѣселе
де са провѣнѣдѣ (descvѣнѣнѣдѣ) асѣменѣа мапѣвре, се дѣнѣ-
лорѣ тотѣодѣтѣ знѣеле кѣтръ алѣте, ка дѣн партеа сѣдѣлорѣ
пропрѣи съ нѣ сѣфере нѣчѣ знѣ фѣлѣ де мапѣвре ши съ ѣа ла сѣ-
рѣсѣсѣ кѣнѣпѣнѣре ачѣле рекѣмѣтѣнѣнѣ, каре дѣн прѣвѣнѣца ачѣста
с'ар пѣтеа рѣдѣка дѣн ачѣстѣ прѣвѣнѣцѣ де кѣтръ пѣтерѣле вечине,
сѣѣ ши де кѣтръ азторѣтѣдѣе локале. Дѣн коптръ дѣалта Пѣртъ
ва рекомѣнда къ deadinczлѣ Прѣнчѣпателорѣ, ка дѣнѣселе съ нѣ
сѣфере не пѣмѣнтѣлѣ лорѣ нѣчѣ знѣ стрѣнѣ дѣн чѣѣ сѣсѣ аѣптацѣ
ши не пѣмѣнтѣнѣ съ нѣ сѣфере а лѣа парте ла интрѣце, каре ар
пѣтеа фѣ перѣкѣлѣсе пѣнтръ пропрѣа лорѣ дѣрѣ сѣѣ пѣнтръ лѣнѣ-
штеа статѣрлорѣ вечине. —

— (Ачѣста е декретѣлѣ копѣеринѣеѣ дѣнѣкѣнѣтѣ ши прѣѣмѣтѣѣ
пѣнтръ ши дѣн фѣворѣеа чѣлорѣ трѣѣ Прѣнчѣпѣте данѣвиане. Лѣкрѣ
фѣртѣ дѣнѣсѣнтѣтѣ ачѣста пѣнтръ чѣлѣ карѣлѣ прѣчѣне. Еѣропа
с'а кѣнѣнѣсѣ не депѣнѣлѣ, кѣ се чѣре дѣн модѣлѣ импѣратѣвѣ, ка
Прѣнчѣпателе ачѣстеа съ фѣе апѣратѣ де орѣ чѣ перѣкѣлѣ полѣгѣкѣ
ши стрѣтеѣкѣ ши съ се дѣнтрѣодѣкѣ дѣн сѣстѣма статѣрлорѣ еѣро-
пѣне. Акѣм дѣнѣсѣ атѣрѣпѣ нѣмѣа дѣла лѣкѣторѣи лорѣ ка еѣ съ ши
мерѣте ачѣеа фѣворѣе.) —
(Ва ѣрѣма.)

Tiera romanésca si Moldavia.

(Ѣрѣаре дѣн Нѣмерѣлѣ трѣкѣтѣ.)

„Ла 1644, кѣмѣ се доведѣште дѣн хѣсѣовѣлѣ Домнѣлѣ
Georgie din 7164, Aprilie 2 (1656), прѣкѣмѣ ши дѣн кѣнѣлѣ
докѣментѣлорѣ чѣ с'аѣ трѣсѣ де не орѣѣналѣрѣлѣ дѣнѣѣдомѣте де
егѣменѣи трѣ-ѣрѣрѣлорѣ дѣн цѣнѣдекатѣ дѣнѣнѣлѣ дѣепѣралѣлѣ ла
1830, Noembrie 14, не лѣкѣлѣ кѣнѣпѣратѣ де ла комѣсѣлѣ Фортѣнѣ
ла 7149, Aprilie 15, Домнѣлѣ Basilie аѣ едѣфѣкатѣ скоалѣле
пѣвлѣче лѣнѣгѣ фѣрѣдѣелѣ нѣмѣтѣ тѣрчѣскѣ дѣн досѣлѣ мѣтѣропѣлѣе,
дѣнѣстрѣнѣдѣле кѣ трѣѣ мошѣѣ дѣла дѣнѣтѣлѣ Романѣлѣ: Анѣсденѣ,
Рѣкѣтѣнѣи ши Жѣганѣи ши дѣнѣторѣнѣдѣ прѣ егѣменѣи а ле дѣнѣе дѣн
а лорѣ фѣнѣцѣ дѣнѣкѣмѣа дѣнѣтѣстѣментѣлѣ кѣтѣорѣкѣ; асѣмѣнеа
аѣ дѣнѣнѣнѣатѣ ши о тѣпографѣе дѣн монѣстѣреа са, дѣн каре с'аѣ ши
тѣпѣрѣтѣ маѣ мѣлѣте кѣрѣцѣ дѣн лѣмѣва рѣмѣнѣлѣ, прѣкѣмѣ сѣнтѣ кѣ-
дѣкѣлѣ де лѣѣе, рѣдѣѣѣатѣ де лѣогѣфѣтѣлѣ Еѣстрѣтѣе ши естрѣтѣлѣ
пѣмо-канѣнѣлѣ и прѣдѣѣлѣ доминѣкале де мѣтѣропѣлѣтѣлѣ Варѣлаатѣ.

Пѣнѣлѣ кѣнѣдѣ с'аѣ дѣнѣтѣ ачѣле скоале?

„Дѣнѣ трѣчѣреа дѣн вѣдѣѣ а Домнѣлѣ кѣтѣорѣ, егѣменѣи не
грѣѣнѣдѣ дѣнѣреа лорѣ, ла 7232 (1724), дѣн зѣледе Домнѣлѣ Ра-
ковѣѣ аѣ арсѣ ши касѣ скоалѣлорѣ ши ла 7269 Iunie 30 (1761)
тотѣ егѣменѣи аѣ фѣкѣтѣ скѣмѣѣ ши лѣкѣлѣ лорѣ кѣ знѣ Dima
Szilvif, лѣжнѣдѣ лѣкѣлѣ прѣ кареле се аѣлѣ асѣтѣзѣ спѣдѣрѣа лѣѣ
Лѣкѣмѣнѣ прѣсте дрѣмѣ дѣла с. с. Тѣрѣарѣхѣ ши де атѣнѣѣ аѣ
аѣсѣ кѣ тотѣлѣ фѣнѣца ачѣлорѣ скоале але Домнѣлѣ Basilie Лѣнѣлѣ
ши дѣн прѣвѣреа лѣкѣлѣ ши дѣн прѣвѣреа дѣнѣѣѣе.“

„Иде с'аѣ дѣнѣнѣнѣатѣ скоалѣле пѣвлѣче дѣнѣ нѣмѣѣѣреа чѣлорѣ
Basilienne?“

„Ла 7124, скоалѣле пѣвлѣче с'аѣ дѣнѣнѣнѣатѣ дѣн монѣстѣреа
сѣнтѣлѣ Сава дѣн Іашѣи, дѣнпрѣѣнѣлѣ кѣ о тѣпографѣе, дѣн каре се
вѣдѣ тѣпѣрѣте кѣрѣцѣ вѣсѣрѣченѣтѣ дѣн лѣмѣва рѣмѣнѣлѣ ка ши дѣн чѣеа
с. с. Тѣрѣ-ѣрѣрѣхѣ; докѣментѣле атѣнѣгѣтоаре де фѣндѣѣѣа ши дѣнѣѣѣѣа
лорѣ чѣ аѣ трѣвѣнѣтѣ се аѣвѣ пѣнтръ а се пѣтѣе дѣнѣе, де вѣнѣ
самѣ се ворѣ фѣ аѣлѣжнѣдѣ дѣн архѣва докѣментѣлорѣ ачѣстеѣ мо-
нѣстѣрѣи, ка ши але скоалеѣ Basiliene dѣн а с. с. Тѣрѣ-ѣрѣрѣхѣ, дѣн-
кѣтѣ асѣтѣзѣ дѣн скоала С. Сава, п'аѣ рѣмѣасѣ касѣеѣ скоалѣлорѣ
алѣтѣ, фѣрѣ кѣтѣва дѣн кѣрѣѣле хѣрѣѣѣте еѣ де патѣрѣарѣхѣлѣ Іѣ-
ѣрѣсѣлѣмѣлѣ Хѣрѣсѣантѣ кѣ ѣрѣмѣторѣѣлѣ аѣтографѣ: —

„Καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀφιερωθέντων παρὰ τῆς ἡμῶν μετριοτάτης ἐκτῆ
(νέας) ἀνδραγαθῆς ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς ἐν τῷ σεβασμίῳ μοναζήριῳ, καὶ μετῆ
τοῦ ἀγίου Σαββά, δεατελοῦντι ὑπο τὴν θεοποισίαν τοῦ ἀγίου τὰ φε ἐν γλασ-
σίῳ, ὅστις δὲ τολμήσῃ ἀφαιρῆσαι τοῦτο ἢ ὅλως ἀποξενῶσαι καὶ ἄλλο-
τριῶσαι ἔστω ἀφορισμένος καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. —
1728 μὲν Σεπτεμβρίῳ. —

Οἱ Ἱεροσολύμων Χρῆσανθος.

„Дѣнтрѣ докѣментѣле пѣстрѣте дѣн архѣва мѣтѣропѣлѣе Мѣл-
дѣеѣе атѣѣ вѣзѣтѣ ши знѣ хѣсѣовѣ дѣла Домнѣлѣ Антиѣхѣ Кантѣ-
мѣрѣе де не ла 1696, дѣнѣстрѣтѣорѣѣ скоалѣлорѣ пѣвлѣче, прѣн кареле
дѣнѣторѣеште прѣ тоате монѣстѣрѣле грѣчѣштѣ ши пѣмѣнтѣштѣ а кѣн-
трѣвѣѣ не тотѣ аѣлѣ пѣнтръ дѣнѣреа лорѣ; асѣмѣнеа се вѣдѣ,
хѣсѣовѣлѣ Домнѣлѣ Грѣгорѣ Гѣка дѣла 1747, прѣн кареле еартѣ
не прѣодѣ ши дѣакѣнѣ де алѣте дѣвѣле, ши'и дѣнѣторѣеште а да
пѣнтръ скоале кѣтѣе знѣ гѣлѣнѣлѣ не аѣлѣ; хѣсѣовѣлѣ Домнѣлѣ
Ioan Teodorъ Kalimachъ dѣн 1759, ши ѣарѣ аѣлѣ Домнѣлѣ Гѣка дѣн
1765, дѣнѣторѣѣоаре монѣстѣрѣлорѣ грѣчѣштѣ ши пѣмѣнтѣштѣ а
кѣнтрѣвѣѣ спѣре дѣнѣреа скоалѣлорѣ и хѣсѣовѣлѣ дѣн 1775 тотѣ аѣлѣ
Домнѣлѣ Гѣка. Де асѣмѣнеа сѣнтѣ хѣсѣовѣле Домнѣлѣ Мѣрѣѣѣ
дѣла 1803. ши але Домнѣлѣ Kalimachъ дѣла 1814.“ —

„Дѣнтрѣ кѣрѣѣле тѣпѣрѣте дѣн монѣстѣреа Чѣтѣѣѣеа ши а Гѣ-
лѣѣеѣе де кѣтръ мѣтѣропѣлѣтѣлѣ Молдѣеѣе Dociteis пѣла аѣлѣ 1679,
дѣн зѣледе Домнѣлѣ Ioanъ Deka, се вѣде кѣ асѣмѣнеа ашезѣмѣнѣте
де дѣнѣѣѣѣтѣрѣ кѣ тѣпографѣи аѣ фѣстѣе фѣндѣте де Домнѣи кѣтѣорѣи
ши дѣн ачѣле монѣстѣрѣи, ши рѣмѣлѣ де дѣнѣѣѣѣтѣрѣ аѣлѣ Молдѣеѣе,
прѣкѣмѣ ши ѣерѣарѣхѣ аѣ аѣтѣ ла 1644 о тѣпографѣе дѣн трѣ-
ѣрѣарѣхѣ сѣнтѣ Домнѣлѣ Basilie, ла 1679 дѣн Чѣтѣѣѣе ши Гѣлѣгѣта
сѣнтѣ Домнѣлѣ Ioanъ Deka, ла 1729 дѣн сѣнтѣлѣ Сава сѣнтѣ
Mihailъ Rakovѣѣѣ, ла 1775 дѣн мѣтѣропѣла Іашѣлѣ сѣнтѣ Домнѣлѣ
Grigorie Gika ши дѣнѣ ачѣеа дѣн монѣстѣреа Neamцѣлѣи.“

„Иде с'аѣ дѣнѣнѣнѣатѣ скоалѣле пѣвлѣче дѣнѣ дѣсѣнѣнѣѣереа,
поате прѣн ардѣре ши ачѣлорѣ дѣн сѣнтѣлѣ Сава?“

„Дѣнѣ дѣсѣнѣнѣѣереа ашезѣмѣнтѣлорѣ де дѣнѣѣѣѣтѣрѣ ши ачѣ-
лорѣ дѣн с. Сава, Домнѣлѣ Grigorie Gika, ла 1748, аѣ рѣстѣторѣ-
нѣѣѣтѣ скоалѣле пѣвлѣче дѣн касѣле чѣ ера лѣнѣгѣ мѣтѣропѣлѣ едѣ-
фѣкѣте де Доампѣ лѣѣ Константѣнѣ Deka ла 1679, кѣтѣора вѣсѣрѣ-
чѣеѣ веѣи а мѣтѣропѣлѣе пѣмѣтѣ дѣнѣнѣнѣнѣереа (стрѣтенѣя) кареа с'аѣ
пѣстрѣтѣ пѣнѣ ла дѣнѣтеѣереа кѣтѣдрѣлеѣе пѣве а мѣтѣропѣлѣе ла
1838*.) Скоала аѣ ексѣстѣтѣ пѣнѣ ла 1821, ла револѣѣѣа грѣ-

*) Ачѣеа вѣсѣрѣѣѣ пѣстра доѣе ѣнѣрѣнѣдѣѣеа дѣвѣѣра вѣнѣлорѣ прѣнѣ-
лѣлѣѣеѣ еѣ, зна рѣмѣнѣлѣ ши алѣта лѣгѣнѣлѣ; нѣ шѣгѣѣ чѣ се ворѣ фѣ фѣ-
кѣтѣ пѣтѣрѣле кѣ ѣнѣрѣнѣдѣеѣе чѣгѣте дѣнѣ дѣрѣтѣаре еѣ.

члорѣ, ши апої ла 1827 дп 21. Изіе аѣ ароѣ дп зіеле Домпїлї Іоанѣ Сандѣ Стърза дппрезпѣ кѣ о маре парте а капїталїеї.“ —

(Va urma.)

Бъкрешїї, дпчептїлї лї Маїѣ. Жърналїлї германѣ „О.-д.-Пост“ пѣлїкѣ дп Nr. сѣлї 121 ши 122 дої арїкїлї сѣптї тїтїлїлї: „Dекѣ Прїнчїпателе дела Дѣлїре аѣ дрептїлї де а се репресжїта пе сїне дпсешї дп конферїнцеле віенезе?“ Кърїнсїлї ачесторѣ арїкїлї мерїтѣ тоатѣ лзареа амїнте. Елї прївеште ла апѣкїтїра Порцїї, прїп каре ачеста се аместекѣ дп требіле дїп лїзптрѣ а ле Прїнчїпателорѣ, кїндѣ провокѣ пе Домпїї дерїлорѣ ротїнештїї, ка се алегѣ дїп-тре 3 кандидадї пропїшї де еа зпѣ репресжїтантѣ пентрѣ конферїнцеле віенезе, чеа че се дїнеа пїзмаї де сфера дерїлорѣ ротїн. (Bezi ши кореспондїнда дїп Іашїї Nr. Gazeteї 31, кол. I.)

Челї дїп тїлї арїкїлїлї кърїнде зрїшїтореле:

„Емїсїлї Порцїї кїтрѣ змїї Домпїї стїлїпїторї аї дерїлорѣ ротїнештїї, че ле сосї дп жїштїтатеа а дѣза а лїнеї трекуте ши каре прївїа ла репресжїтареа дерїлорѣ ачестора дп конферїнцеле де Віена, а фїкїтѣ дп змїе ачесте дерї о дпїтїрїре адїкїлї сгїдїторе ши пе а стїрпїтѣ мїлїтї спамїтї ши дпгїрїїре пентрѣ вїторїлїлї пострѣ. Ши дїспїсїчїлїе челе арбїтарїе маї дїпамїте але Порцїї, прївїторе ла требіле дїп лїзптрѣ але Прїнчїпателорѣ, дпкѣ вїтїрѣ мїлїтї ла окї, ши стїрпїрѣ зпѣ сїмїлї пеплїкїтѣ, ва сїмпатїеле че есїста дп дерїле ачестеа пентрѣ Търчїа, кѣ тоате кѣ ачелеа ераѣ де о патїрѣ пїзмаї негатївї, еле с'а зїсї аїчї е фоарте.

Дпчетѣ кѣ дпчетїлї фїрѣ сїлїцї амїчїї чеї адеверадї аї Патрїеї а се копїнцїе, кїтїкѣ, декѣ дела кїдереа Домпїеї фанарїодїлорѣ дпкѣче пѣ ши а вїрїтѣ Порта зпѣ дпместекѣ скрїкїчїосѣ дп требіле дїп лїзптрѣ але Молдавїеї ши Романїеї, прїчїна пѣ ера кѣ і ар фї лїпсїтѣ воїнда ла ачеста, чї кѣ пїї да тїна. Фрїка дїп памїтеа Рїсїеї фї ачееа, че а реїнїтѣ пе Портѣ дела пракса еї че о депрїндеа атїтѣ де десѣ сїптї домпїреа фанарїодїлорѣ; дпсѣ ши Рїсїа пїндїа кѣ окї де Аргїсѣ ла верче дпфлїнцї стїрїпї — кїче еа вреа ши аїчї а фї пїзмаї сїнгїрѣ домпїторе. Емїсїлї че ешї маї дїзпїлї дела Константїнополе пѣ маї ласѣ дндерептѣ пїчї о дпдоїелї, кїтїкѣ Порта кїцетѣ а траде дїп фаптїала десїїпїдаре а трактателорѣ рїсе-тїрчештїї ши дїп дпчестареа протекторатїлї зпѣ профїтї дптрїзпї дпцелесѣ фортїе пентрѣ рїкїлїсѣ пентрѣ дрептїрїле аэопоме але Прїнчїпателорѣ. Ачестї рескрїптѣ пентрѣ акїтї, кїндѣ Мехмед-Алї-Паша, капїлї ачелеї партїте тїрчештїї каре вїпїзѣ кїпоскїтїлї сконї деа дпмїлї пї-тереа Сїлтанїлї дп дерїле ачесте, се реїторчїе дїп есїлї ши пѣте негрешїтѣ а девенї ла дпфлїнцїа чеа де маї памїте, арї десїлї дпсепїшїтате ка сѣ се есамїнезе маї деапрѣне, пентрѣ де а фери дрептїрїле Ппателорѣ де кїрса лїї.

Дп ачелї емїсї се скрїї дїп кїзїпїтѣ дп кїзїпїтѣ ачесте: „кїтїкѣ дпалта Портѣ а хотїрїтѣ а трїмїте ла Віена кїте зпѣ воїерїлї дїп фїекарїе Прїнчїпатѣ, каре ва мерїе аколо дп калїтате де інформаторѣ, сїптї тїтїлїлї де пленїпотентѣ алї гїзїерїлїлї сїверанѣ дпперїтескї ши а кїрїа мїсїлїе сѣ се тїрїнїескї а да лїтїрїрї ши дпформїчїлї репресептантїлї Маїест. С. Дпперїале, акредїтатї лїнгї конферїнцїе, деспрїе дптревїзїлїе атїнгї-торе де Ппате.“

Порта мерїе ши маї департе ши ши зсїрїзѣ дрептїлї де а адеце еа сїнгїрѣ персонеле дїптре каре апої сѣ хотїрїескї прїнчїпїї пе чеї маї дестїоїнїчїї.

Порта дпшї аратѣ аїчї колѣреа ка кїтї ар ешї ачестѣ хотїрїре дела еа дпсашї; дпсѣ лїкрїлї пѣ стї аша. Дп арїкїлїлї 2 алї трактатїлї дїп Дечемїре дїп ап. трек., дїп кїтї се шїте, се детерїнїтѣ, ка сѣ се формїзе дп Віена дптре пленїпотенцїї Австрїеї, Францеї ши аї Марїї-Брїтанїе о комїсїїне, ла каре се ва інвїта ши Търчїа а ordїна зпѣ пленїпотентѣ алї сѣлї, каре ва аве дпсїрїчїпареа а есамїна ши ресолва тѣте кесїлїлїе атїнгїторе сѣлї де стареа есепїоналї ши провїсїорїе дп каре се афлї Прїнчїпателе (Молдавїа ши Романїа) сѣлї де стїрїпортареа деосевїтелорѣ армате прїп терїторїлїлї лорѣ. Дпдатѣ че се фїкї ачестѣ хотїрїре а трактатїлї дїп Дечемїре кїпоскїтѣ дп Ппате, атїтѣ прїнчїпїї кїтї ши дерїле рекїпоскїрѣ дпшїтореа лїпсѣ де а трїмїте пленїпотенцїї сїї ла Віена, ка сѣ репресжїтезе Прїнчїпателе ла пїмїта комїсїїне; азкторїсаїїне, каре се кївїне Ппателорѣ дїп тѣтї дрептїлї. Дпсѣ фїїндкѣ Ппателе прїп о капїтїлїчїне фїкїтѣ де вїзївїоїе се афлї пїсе сїптї сїзїеранїтатеа Порцїї, сокотїа прїнчїпїї кѣ тревїе сѣ дпкїпшїтїнцїе маї дптїлї пе пїтереа ачеста деспрїе лїпса репресжїтїчїлї ши деспрїе хотїрїреа лорѣ прївїторе ла ачееашї.

Ачеста се ши фїкї, декѣ пѣ тѣ амїтїескї, дпкѣ дп лїпа лїї Феврїарїе. Порта dede ла скрїсорїле прїнчїлорѣ зпѣ респїсї де скїпаре ши дп тїдїа лїкрїлї негатївї. Елї апїсѣ акчептїлї пе ачесте дппреїзїрїрї, кїче сокотескї кѣ еле сїптї де лїпсѣ пентрѣ лїтїрїреа стїреї лїкрїлї дп фаптѣ, кѣ атїтѣ маї вїрїтосѣ, кѣ кїтї кѣ еле кѣ греѣ ворѣ пїтїе фї кїпоскїте дп Віена. Дптр'ачееа се vede, кѣ репресжїтанцїї пїтерїлорѣ езропене ла конфер. де Віена аѣ о опїнїїне маї дрептї деспрїе дрептїрїле Прїнчїпателорѣ, кїче дп 21. ор 22. Марцїї прїмїрѣ амїндої прїнцїї домпїторї деодатѣ інвїтацїїлї конесїп-торе дела мїнїстрїлї дїп афарѣ австрїакѣ Гр. Бол-Шазепшїтаїн, ка сѣ трїмїтѣ пленїпотенцїї ла Віена, дїп че ворѣ прешїїнда маї дптїлї деспрїе ачеста пе Портѣ. Тотѣ че с'а зїсї аїчї е азтентїкї.

Дпвїтацїїнеа повїлїлї графѣ се прїмї кѣ мїлїтїтїторе рекїпшїтїнцї дп змїеле дерї, ши прїнчїпїї се гїрїлїрѣ кѣ въкрїе а се фолосї де еа, пентрїкѣ еї дпдатѣ ши прешїїндарѣ пе Портѣ деспрїе ачеста. Се пѣте прїчене че дппресїїне пеплїкїтѣ ворѣ фї фїкїтѣ ачесте скрїсорї але прїнчїлорѣ дптре мїнїстрїї Порцїї, маї вїрїтосѣ кѣ Порта, кїтї с'а зїсї маї сїсѣ, dede маї памїте респїсї негатївї ла ачесташї черере. Мїнїстрїї Порцїї се дпфїрїарѣ маї кѣ деосевїре ши пентрѣ ачееа, кѣ акїтї інїчїатїва пентрѣ репресжїтареа Ппателорѣ е сѣ вїпї дела Віена! Пѣте фї, кѣ мїнїстрїї тїрчештїї ворѣ фї прїпїсѣ пе прїнчїпїї, кѣ пѣте еї, дїп че прїмїрѣ прїмїлї респїсї негатївї, с'а дпторѣ сїнгїрї кїтрѣ репресжїтанцїї пїтерїлорѣ конферїнцїе дп Віена; чеа че дпсѣ пѣ с'а фїкїтѣ пїчї де кїтї; кїчї, кѣ тѣте кѣ домпїї авеаѣ астї-фелї де кїцетѣ, тотїшї тїмїлїлї фїсїкїлї пѣ і ертї алї есекїта, пентрїкѣ дптр'ачееа ши сосї скрїсїореа дпвїтїторе дїп Віена.

Фїе кїтї ва фї, дар, Порта фїїндкѣ се темїеа де челї маї таро дпшї дескїрїкї мїлїа пе челї слабї ши емїсе рескрїптїлї амїнїтїлї ла дпчептїлї, дп пїтереа кїрїа персонеле трїмїїнцїе ла Віена се пѣ фїе репресептанцїї дерїлорѣ ачестора ши пленїпотенцїї Домпїлорѣ сїї, чї пленїпотенцїї Сїлтанїлї. Ка астїфелї аѣ се стее сїптї мандатїлї пленїпотентїлї тїрческї; еї тревїе сѣ се акредїтезе ла елї ши деслїчїрїле прївїторе ла дптревїзїлїе Прїнчїпателорѣ сѣ ле ашїтерїлї ескїсїлї пїзмаї лїї! Апої ачестї солї се пѣ фїе алешї лїверѣ дп дерї чї пїзмаї дїп-тре кїте 3 дпсепїадїї де Сїлтанїлї! Прїп емїсїлї ачеста, че дпжосореште пе Прїнцїї ши ватїтѣ дрептїрїле Прїнчїпателорѣ, с'а трасѣ дїпгї прїесте репресептацїа дерїлорѣ ачестора. Дпсѣ оре аѣ Прїнчїпателе дрептїлї де а се репресепта пре сїлї дпсїшї?

Ачеста о вѣтї деслїчїо дп челе че ворѣ зрїта.

Cronica straina.

ФРАНЦА. „Монїторїлї“ Францеї маї адїче зпї рапортї алї деп. Пелїсїер, дп каре се скрїе, кѣ дп 23. Маїѣ аѣ редїкатѣ рїшїї дптре вастїонїлї чептралї ши дптре маре о фортїфїкїчїне, дїп каре се асамїтезе пе аїадїї. „Дп нѣптеа тр. дї атакарїтїлї. Рїшїї аперарѣ маї кѣ дптреагѣ гарнїсїона фортїфїкацїа ачееа. Бїтаїа цїпї тѣтї нѣптеа. Жїштїтате фортїфїкареа о окїпаерїтїлї дп 23., дп нѣптеа дїп 24. амї окїпатѣ ши чеа-лалгї парте дїп фортїфїлїчїне. Дїштанїлї, каре ерї пердї мїлїтї лїме де омї астї датѣ ітїе се респїнсе. Пердерїле нѣстрїе дпкѣ сїптї марї, скрїе Пелїсїер.

Рапортїлї лїї Пелїсїер дїп 27. Маїѣ зїче, кѣ дп 25. аѣ окїпатѣ аїадїї лїпїа дела Черна ши дїштанїлї а тїлїто ла кодїрѣ фїрѣ а маї фї фїкїтѣ врїо демїстрїчїне. Ла Керчї ши Іенїкале фїцї дїштанїлї дїпамїтеа аїадїлорѣ, еї дпшї арсерѣ вапѣреле де аколо ши magazїнеле кѣ ерїлїре ле арїкарѣ дп аерѣ. Марїе азовїтїкї е дпкїсѣ де флота аїадїї.

АНГЛІА. Л. Палмерстон декїарѣ дп 18. Маїѣ, дп каса де жосѣ, кїтїкѣ зпї пїмерѣ маре де прїсонїерї ши полонезї ши аѣ респїкатѣ дорїнда, ка се дптре дп лецїонїлї полонезї че се дпїїнцїзѣ сїптї Пр. Царторїскї; ачестї лецїонї се ва ажїста ши стїрїпорта кѣ спеселе Англїеї, ва ста дп сервїцїї ла Търчї, фїрѣ пїтїре нацїоналї. Фламїра лїї ва цїрта кїрїчеа ши семїлїпа де дпсепїлї.

Дп 26 декїарѣ Палмерстон, кїтїкѣ конферїнцеле пѣ се ворѣ маї реїної, кїче репресжїтанцїї Англїеї пѣ потѣ фї де фадї ла еле фїрѣ дпстрїкїїлї репїте.

(Ла Варна се адїлї арматѣ пентрѣ кампанїа кїтрѣ Бесарабїа. Омїрѣ вреа се о дпчїпѣ кѣ 120,000 тїрчї ши 40,000 францїзї.

Тѣтї арматїа дїп лагїрїлї дела Кїпополе с'а стїрїпортатї дп Крїмїї орї ши дп Варна, бїне пѣ се шїте.